

Grønbjerg bys historie:

Grønbjerg er beliggende i Nr. Omme Sogn i Ringkøbing-Skjern Kommune. Da sogne er stærkt knyttet til Kirkerne er Nr. Omme kirke også det første tegn på at vi hører om Nr. Omme sogn.

Den første gang man finder Nr. Omme kirke nævnt er i "Ribe Oldemor", som er et pergamenthåndskrift fra omkring 1325, hvori Ribe Domkapitels rettigheder og adkomster er indført. I dette håndskrift er "Omb Kirke" indført med en afgift på fire skilling til selselprovsten.

En forsker i oldnordisk sprog og skrift (runer) mener, at ordet »Omb« betyder »højttalende vand«. Hvilket sikker hidrører fra en bæk med nogen fald.

Omkring 1150 blev den nuværende kirke bygget. Kirken og sognet, der søgte kirken, fik navnet »Omb«.

Efter reformationen i 1536, da bl.a. Nr. Omb sogn hørte under Brejninggård, gav kongen gårdene »Holmgård« og »Ombgård« i Nr. Omb sogn til Jørgen Rosenkrantz. I 1579 solgte Jørgen Rosenkrantz Ombgård til Horsens Hospital, der herefter ejede gården i over 180 år.

I 1760 sælger Horsens Hospital Ombgård til herremanden på »Mølturp« i Timring. Efter Stavnsbåndets ophævelse i 1788 sælges til fæsterne, og efter ca. 1793 blev det til Om sogn og Omgård.

I 1856 bliver Omgård udstykket og der bliver bygget nogle gårde på jorderne og i midten af det 19. århundrede blev det så til Nørre Omme Sogn og Ommegård.

I 1841 kom sognekommunerne og så blev Nr. Omme kommune en realitet

På kort 1:25.000 fra ca. 1871 hvor stednavne er angivet kan man i Nr. Omme sogn finde et højdepunkt med navnet Grønbjerg. Allerede i 1600 tallet havde man hørt om Grønbjerggård der angiveligt har givet navn til højdepunktet eller også har det været omvendt.

Før 1897 hed en samling huse/gårde/skole ved vejkrydset A11 – Abildå/Tim Grønbjerg, (krydset vi i dag kalder Grønbjergkrydset) og som vi i dag kalder Gammel Grønbjerg.

I 1895 kommer der en Lærer Vestergaard til sognet. Det skulle vise sig at det var en aktiv person, der var med til at sætte mange ting i gang i sognet. (Vestergaards erindringer findes i [Runestenen](#) fra nr. 90 udgivet den 16. januar 2008 til og med nr. 112 udgivet den 21. september 2011)

I 1897 opfører Bertel Christensen en købmandsgård godt inspireret af Møllebygger Søren M. D. Nielsen der var påbegyndt mølleri og de to var medvirkende til, at Grønbjerg udviklede sig. Grønbjerg fik sit navn i 1911 efter stationen.

Fra den tid vokser byen op og i 1899 blev der bygget et mejeri, Nr. Omme Andelsmejeri, hvorefter byen kom til at hedde Nr. Omme Mejeriby.

I 1907 blev forsamlingshuset bygget.

I 1911 kom Ringkøbing - Ørnhøj banen i drift i og Stationen i Nr. Omme Mejeriby kom til at hedde Grønbjerg station, som blev opført på marken øst for Ommegård.

I 1911 kom telefonen til Grønbjerg og Mejeriet fik navneforandring til Grønbjerg Andelsmejeri

Fra den tid kommer byen til at hedde Grønbjerg.

Igennem årene har der i Grønbjerg været:

slagter, 2 købmænd og en Brugsforening, hotel, smede, vognmænd, mekanikere, tømrer, murer, malere, elektrikere, cykelhandlere, træskohandel, trikotage- og manufakturforretninger, skomagere barber og frisør, bladudsalg, øldepot, tømmerhandel, foderstofforretning, bager, sadelmager, blikkenslager og flere andre.

- ◆ Der har været læge i Grønbjerg fra 1923 til 2011.
- ◆ Ørnhøjbanen nedlægges i 1961
- ◆ Tandlæge fra 1966 til 1971.
- ◆ Landbetjent fra 1950 til 1960.
- ◆ Ringkøbing Landbobank har haft filial i Grønbjerg fra 1918 til 2010

Indtil kommunalreformen i 1970 var Nr. Omme en af de største kommuner i Vestjylland, med de tre byer, Ørnhøj, Grønbjerg og Abildå og indtil 1961 var Ørnhøj og Grønbjerg stationsbyer. Ved reformen i 1970 var Nr. Omme en af de ganske få kommuner i Danmark, der blev delt. Grønbjerg blev indlemmet i Videbæk Kommune, og Ørnhøj og Abildå blev en del af Trehøje Kommune.

Efter 1960 begynder forretningerne så småt at lukke og i 2012 har Grønbjerg således kun en Brugs som eneste dagligvareforretning.

i 1986 blev Grønbjerg By- og Erhvervsudvikling oprettet for at sætte skub i udviklingen i Grønbjerg.

I 1993 blev der taget initiativ til at oprette en foreningssamlende organisation Grønbjerg-2000.

Meget mere kan der søges om i

- ◆ Lokalbladet [Runestenen](#),
- ◆ www.gronbjerg-arkiv.dk
- ◆ www.arkiv.dk

Andre søgemuligheder om sogne kan ske på

"[Danmark set fra luften](#)" og [Historisk Atlas](#)